

Rodbina Polaneških.

Roman, poljski spisatelj H. Sienkiewicz, poslovenil Podravski.

DRUGA KNJIGA.

(Nadaljevanje.)

Marica se zardi še bolj in reče:

"Toda jaz že več ne mislim na Kremen."

Nato pogleda moža, ki ji prikima, češ, da je zadovoljen in jo hvali.

"To je dokaz," ji reče, "da si pametno dete."

"Vrhutega," nadaljuje Marica, "ako se Maszek ne vzdrži, Kremen ali razpade, ali pa pride v oduševske roke. To pa ne bi bilo prijetno..."

"Aha!" reče Bukacki, "ako pa sploh ne mislite na Kremen?"

Marica iznova pogleda moža, a sedaj že nemirno, on pa se spusti v smeh in reče:

"Marica se je nujala."

Nato se obrne k Bukackemu:

"Izvestno te ima Maszek za edino rešino desko."

"Toda nisem deska — le oglej me — prej slama. Kdor se hoče rešiti, prijemi se take slame, ta se pogubi, utone..."

Sicer pa mi je Maszek sam čisto dejal: "Tope živce imaš." Morda jih imam res! Toda prav zato mi je treba močnih utiskov..."

Ko bi Maszku pomagal, bi se izkopal, se postavil na noge, igral dalje lrdne, njegova žena bi bila velika gospa, bila bi okrutna comme il faut...

in imel bi dolgočasno komedijo, ki sem jo že videl in na katero sem se jezil. Ako pa mu ne pomagam, pride na kant, izgine, pripeti se nekaj zanimivega in nepričakovane, utegne se zgoditi kaj tragičnega, kaj takega, kar napravi name večji utisk. Sedaj pa pomisli: Slabo komedijo bi mu moral drago plačati — tragedijo pa imam lahko zastoj. Kako bi torej še omakeval?"

"Fej, kako le morete govoriti tako!" zakliče Marica.

"Ne samo govorim, nego celo pisal bom Maszku tako. Vrhutega me je opeharil kar najnedostojneje."

"V čem?"

"V čem? V tem, da sem si mislil: To je pravi snop. To je snov za črni znanaj! To je človek res brez dvoma in srea! Vendar se je v tem pokazalo, da ima na dnu srea nekakšno poštenje, da bi hotel plačati upnike, da pomiluje to dundo z rdečim licem, da jo ljubi, da bi bila ločitev od nje grozen udarec..."

Sam mi je dočela drzno pisati tako... Besedo zastavljam, da ni v tej sklanosti moči računati na nič... Riva v tujini, ker tega ne morem prenašati."

Sedaj se gospa Polaneška razsrdi do dna.

"Ako boste tako govorili, naprosim Stanka, naj razdere vsako dotiko z vami."

Polaneški skomizgne z rameni in doda:

"Da se ti ljubi govoriti tako vnevar in da nikdar ne misliš resno in človeško! Umeješ, ne prigovarjam ti, da bi kupil Kremen, najsi bi imel od njega gotovo korist ali — imel bi kaj posla, imel bi kaj dela..."

Nato se Bukacki spusti v smeh; trenutek pozneje pa odgovori:

"Dejal sem ti že enkrat, da sosebno rad delam to, kar mi ugaja, in da mi ugaja najbolj, ako ne delam nič. Zakaj, ako ne delam nič, delam to, kar mi ugaja najbolj. Ako si pameten, dokazi, da sem izrekel neumnost. Drugič pa — jaz in kmeti!... To vendar preseže vsako domišljijo! Jaz, ki mi znači dež in lepo vreme le toliko, ali naj vzamem palico ali dežnik, naj bi na stara leta stal na eni nogi kakor čaplja ter gledal, ali sije sonce, ali rosi dež! Jaz naj bi trepetal, ali bi plenjala pšenice, ali ne jame gniti krompir, ali obroditi groh, ali se mi posreži poslati letku v Pasjo Lhoto toliko loncev žita, za kolikor sva se pogodila, ali ne zbole konji za smrkvostjo in ovce za metljaji? Jaz naj bi na starost doživel to, da bi iz duševne toposti rekal po vsaki tretji besedi 'Panie dobrodziej', ali 'Kaj sem hotel reči?' Vovons, pas si bête. (Glejmo, to ni tako gluho.) Jaz, samostalen človek, naj bi se izprezregel v podložnika grudi, v milostivega gospoda, sosedu, capinskega brata, gospoda Matijo, Poljaka?"

Nekoliko razvnet po vnu, jame citirati polglasno besede Slezove iz "Lile Wenede":

Czy ja Lechita? Cóż to? Czy mi z oczu Patrzy gburstwo, pijanstwo, szarstwo, Siedm śmiertelnych grzechów, zust do wrzasku.

Do ukwaszonych ogarów, do herbów?

(Ali sem Leht? Kaj je to? Ali mi iz oči Zre neulika, pijanstvo, pozočnost? Sedem smrtnih grehov, slasi do pre-pira.

Do kislih kumar in do grbov?)

"Govori z njim," reče Polaneški, "zlasti ko ima stvar v bistvu nekaj resnice!"

Toda Marica, ki se je bila od tega trenutka, ko je jel Bukacki govoriti o skrbeh na kmetih, nekoliko zamislila, si je otrešla s sene zamišljenost in rekla:

"Ko je bil oče bolan (v Kremenu nikdar ni bil tako zdrav kakor v poslednjem času), sem mu bila pri gospodarstvu nekoliko na roko, in pozneje se mi je to izpremenilo v navado. Dasi mi, Bóg ve, ni nedostajalo skrbi, mi je bilo to vendarle tako prijetno, da ne morem povedati. Toda nisem razumela zakaj, in razumela sem šele takrat, ko mi je gospod Jamisz pojasnil to reč. Rekel mi je, da je to pravo delo, na katerem stoji svet in da je vsako drugo delo le nadaljnja posledica ali kaj umetnega..."

Pozneje sem umela celo takšne reči, kojih ni omenjal. Večkrat, kadar sem šla spomlad na polje ter videla, kako vse raste, sem čutila, da tudi meni srce raste pri tem. A sedaj vem zakaj: v vseh drugih človeških razmerah utegne tistati prevarta, toda zemlja je resnica..."

Zemlje ni moči variti, pa tudi ona ali da ali ne da. Zato ljudje ljubijo zemljo kot resnico — in ker jo ljubijo, jih uči ljubiti tudi ona..."

A rosa pada ne le na setev, ne le na livade, nego nekamo tudi na dušo in človek se izboljša, zakaj ako ima opravka z resnico in ljubi, se s tem približa Bogu..."

Zato sem imela Kremen tako rada."

Zdajci se je gospa Polaneška prestrašila svojih besed in tega, kaj si utegne misliti tanko; obenem pa so jo prevzeli spomini, in vse to je odseval kakor zarja v njenih očeh, na njenem mladnem licu — pa tudi sama je bila kakor zarja.

Bukacki jo je gledal, kakor bi ogledoval nepoznan, nedavno odkrit umotvor beneške šole; naposled je zamislil, zakopal do polovice svoje lice v ogromni fantastični ovratnik in šepnil:

"Delicieuse!"

Nato je potegnil brado iz ovratnika in dejal:

"Govorite popolnoma prav..."

Ali logična ženka se ni dala odpraviti s poklonom.

"Ako govorim jaz prav, ne govorite vi prav."

"To je nekaj drugega. Govorite prav zato, ker vam to pristuje, in tu govori ženska zmeraj prav."

"Stanko!" zakliče Marica, obrnivši se k možu.

Toda to pot je bilo na njej toliko ničnosti, da jo je tudi on ogledoval ves navdušen; oči so se mu smejale in nosnice so se mu gibale od hitrega dihanja. Trenutek potem je pokrnil njevo roko z dlanjo in dejal:

"Oh, dete! Dete!"

A potem se je sklonil k njej in je šepnil:

"Ko ne bi bili v dvorani, bi ti poljubil oči in usta."

S temi besedami pa je storil Polaneški veliko pomoto, zakaj ni zadoščalo prebuditi deloma mišnost Maričino, vzplamenitvijo do rdečice na njenem licu, na očeh, ali ustnicah, nego treba je bilo razumeti in prebuditi v njej dušo. Kako daleč je še ni prebudil, so dokazovale njegove prizanesljive besede: "Oh, dete! Dete!" Bila mu je v tem hipu zgolj mišno dete in žena — na kaj drugega ni mislil.

V tem so dobili kavo na mizo. Proti koncu razgovora je dejal Polaneški:

"Tako se je Maszek izpremenil v lirika, in to po poroki."

Bukacki je posrkal steklenico grenke pijače in odgovoril:

"Neumnost tiči v tem, da je to Maszek, ne pa v tem, da po poroki..."

Nekoliko lirike precej po svatbi... Toda prosim vaju oprostila! Skoro bi bil rekel nekaj brezpametnega... Prosim vaju iskreno oprostila in obetam, da ne storim več kaj takega..."

Opazil sem si izvestno jeziko z vročo kavo, ker mi je bilo rečeno, da je to dobro za bolečine v glavi, mene pa boli glava, boli..."

Bukacki si pritiska dlan na vrat in tilnik zatise oči, ostane nekaj minut nepremičen in reče naposled:

"Človek govori in govori, a glava boli. Šel bi že po svojih potih, toda dospeti ima slikar Swirski, znamenit akvarelist, res znamenit, in z njim odpotuje skupaj v Florencia..."

Ni hče še ni z vodnimi barvami ustvaril mišnejših slik. Toda ravnokar prihaja..."

In res se prikaže Swirski prav kakor duh v tistem trenutku, ko ga zariš, ter se jame ozirati, išče Bukackega. Ko ga naposled ugleda, se približa k mizi.

Bil je to tršat človek nizke rasti, debelega vratu, močnih prsti, nenavadno zagorele polti in tako črni las, kakor bi bil Italijan. Lice je imel običajno, toda pogled razumen in globok in pri tem uljuden. Pri hoji se je na širokih bedrih gugal na obe strani.

Bukacki ga predstavi gospe Polaneški s temi besedami:

"Predstavljam vam gospoda Swirskega, slikarja, neke vrste genija, ki ima ne le talent, nego je imel tudi najnepsnejšo misel, da ga ni ugonos-

Bolečine v hrbtu in nogah izginjejo popolnoma, ako se ud parkrat nariba z

Dr. RICHTERJEVIM

SidropainExpellerjem

Rodbinsko zdravilo, katero se rabl v mnogih izdelah proti reumatizmu, sciatici, bolečinam na straneh, neuralgiji, bolečinam v prsih, proti glavni in zobobolu.

V vseh lekarnah, 25 in 50 centov.

F. AD. RICHTER & Co.

215 Pearl St. New York.

bil, kar bi bil utegnil storiti takisto dobro in človeštvo enako v prospek kakor vsak drug... Toda rajši polni svet z akvareli in s svojo slavo."

Swirski se nasmeje, pokaže dve vrsti drobnih, toda zdravih zob, belih kakor slonova kost, in reče:

"Rad bi, da bi bilo to res."

"Povem vam, kakaj še ni izpridil svojega talenta", nadaljuje Bukacki, "iz vzrokov tako filistrskih, da bi se vsak redni umetnik sramoval priznati kaj podobnega. Ljubi Pogbenbin ne kje blizu Poznania, ali ni res? Ljubi ga pa zato, ker se je ondi rodil. Ko bi se bil rodil na Guadelupi, bi ljubil Guadelupo — in ljubezen do Guadelupe bi ga bila takisto ohranila živga. Ta človek me draži, recite, milostiva gospa, da to ni prav."

Marica, dvigne svoje modre oči k Swirskemu in reče:

"Gospod Bukacki ni tako zloben, kakor se dela, zakaj povedal je o vas vse, kar je mogel najboljšega."

(Dolje prihodnje.)

Razglednice!

ZA BOŽIČ IN NOVO LETO. 10 komadov 30c, posamezen komad 5c.

Velika razglednica SINGER BUILDING, največje poslopje na svetu, 8c komad.

HUMORISTIČNE in razne druge vrste, 12 komadov 30c.

Pri naročitvi je denar priložit!

FRANK SAKSER CO., 109 Greenwich St., New York, N. Y.

JOHN VENZEL, 1017 E. 62nd Street, N. E., Cleveland, Ohio

izdelovalec kranjskih in nemških

Delo napravim na zahtevanje naročnikov. Cene so primerno nizke, a delo trpčno in dobro. Trivisrni od \$22 do \$45. Plošče so iz najboljšega cinka. Izdelujem tudi plošče iz aluminija, nikelja ali mednine. Cena trivisrtnih je od \$45 do \$80.

Pozor Rojaki!

Novoinzajdeno garantirano mazilo za plečaste in golobradce, od katerega v 6 tednih lepi lasje, brki in brada popolnoma zrastejo, cena \$2.50! Potne noge, kurje oces, bradavice in ozeblino Vam v 3 dneh popolnoma ozdravim za 75c, da je to resnica se jamči \$500. Pri naroči blagovolite denarje po Post Money Order poslati.

Jakob Wahčič, P. O. Box 69 CLEVELAND, OHIO.

NARAVNA KALIFORNIJSKA VINA NA PRODAJ.

Dobro črno vino po 50 do 60 ct. galon s posodo vred.

Dobro belo vino od 60 do 70 ct. galon s posodo vred.

Izvrstna travpičica od \$2.50 do \$3 galon s posodo vred.

Manj nego 10 galonov naj nihče ne naroča, ker manje količine ne morem razposiljati. Zajedno z naročilom naj kg naročnik dopošljejo denar, oziroma Money Order.

Spustovanjem Nik. Radovich, 594 Vermont St., San Francisco, Cal.

ALADIN S ČAROBNO SVETILNICO 10c.

ANDREJ HOFER 20c.

AVSTRIJSKI JUNAKI, vez. 90c, nevez. 70c.

BARON TRENN 20c.

BELGRAJSKI BISEN 15c.

BENEŠKA VEDEŽVALKA 20c.

BERAČICA 20c.

BOJTEK, v drevo vpreženi vitez, 10c.

BOŽIČNI DAROVI 10c.

BURSKA VOJSKA 30c.

CESAR FRAN JOSIP 20c.

CESARICA ELIZABETA 15c.

CIGANOVA OSVETA 20c.

CVETINA BOROGRajsKA 20c.

CVETKE 20c.

ČAS JE ZLATO 20c.

ČRNI BRATJE 20c.

DAMA S KAMELJAMI, fino vezano \$1.25.

DARINKA, MALA ČRNOGORKA, 20c.

DETELJICA, življenje treh kranjskih bratov, francoskih vojakov, 20c.

DOMA IN NA TUJEM 20c.

DVE ČUDOPOLNI PRAVLJICI vezan 90c.

DOMAČI ZDRAVNIK po Kneippu, nevezan 50c.

ERAZEM PREDJAMSKI 15c.

ERI 20c.

EVSTAHLJA 15c.

GENERAL LAUDON 25c.

GEORGE STEPHENSON, obožalnik, 40c.

GOLORČEK IN KANARČEK 15c.

GOZDOVNIK, 2 zvezki, skupaj 70c.

GROF RADECKI 20c.

HEDVKA, handtova nevesta, 15c.

HLJEDARDA 20c.

HRIJANDA 20c.

HITRI RAČUNAR, vezan 40c.

KLOASE, rebra, jezike, šunke itd.

Govorim v vseh slovanskih obilni obisk.

Cenik knjig,

katero se dobe v zalogi

Frank Sakser Co., 109 GREENWICH STREET, NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

BOGU, KAR JE BOŽJEGA, ličen molitvenik za moške, zlata obreza, fina vez \$1.00, zlata obreza pol-usnje 75c.

DUŠNA PAŠA (spisal škof Fr. Baraga), platno, rudeča obreza 75c, broširana 60c.

JEZUS IN MARJA, vezano v slono kost \$1.50, fino vezano v usnje \$2.00, vezano v šagrin \$1.00, vezano v platno 75c.

KLJUČ NEBEŠKIH VRAT, vezano v slonokost \$1.50.

MALI DUHOVNI ZAKLAD, šagrin, zlata obreza 90c.

NEBEŠKE ISKRICE, vezano v platno 50c.

RAJSKI GLASOVI 40c.

OTROŠKA POBOŽNOST 25c.

VRTEC NEBEŠKI, platno 70c, slonokost imit. \$1.50.

SKRBI ZA DUŠO, zlata obreza 80c, fino vezano \$1.75.

SV. URA, zlata obreza, fino vezano \$2.00, šagrin vezava \$1.20.

UČNE KNJIGE.

ABECEDNIK SLOVENSKI, vezan 20c.

ABECEDNIK NEMŠKI, vezan 20c.

AHNOV NEMŠKO - ANGLEŠKI TOLMAČ, 50c.

ANGLEŠČINA BREZ UČITELJA 40c.

ČETIRTO BERILO 40c.

Dimnik: BESEDNJAK SLOVENSKEGA IN NEMŠKEGA JEZIKA 90c.

EVANGELIJ, vezan 50c.

GRUNDRISSE DER SLOVENISCHEN SPRACHE, vezan 25c.

HRVATSKO - ANGLEŠKI GOVORI, vezano 50c, nevezano 40c.

KATEKIZEM mali 15c, veliki 40c.

NAVODILO ZA SPISOVANJE RAZNIH PISEM, vezano \$1.00, nevezano 75c.

PODUK SLOVENCEM ki se hočejo naseliti v Ameriki, 30c.

ROČNI ANGLEŠKO - SLOVENSKI IN SLOVENSKO - ANGLEŠKI SLOVAR 30c.

ROČNI SLOVENSKO - NEMŠKI SLOVAR 40c.

SLOVAR NEMŠKO - SLOVENSKI Janežič-Bartel, nova izdaja, fino vezan \$3.00.

SLOVAR SLOVENSKO - NEMŠKI Janežič-Bartel, fino vezan \$3.00.

SPISOVNIK LJUBAVNIH IN ŽENITOVANJSKIH PISEM 25c.

SPRETNJA KUCHARICA, broširvana 80c.

SLOVARČEK PRIUČITI SE NEMŠČINE BREZ UČITELJA 40c.

VOŠČILNI LISTI 20c.

ZBIRKA LJUBAVNIH IN SNUBILNIH PISEM 30c.

ZGODBE SV. PISMA STARE IN NOVE ZAVEZE, vezano 50c.

ZGODBE SV. PISMA ZA NIŽJE RAZREDE LJUDSKIH ŠOL 30c.

ŽEPNI HRVATSKO - ANGLEŠKI RAZGOVORI, vezano 40c, broširano 30c.

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE.

ALADIN S ČAROBNO SVETILNICO 10c.

ANDREJ HOFER 20c.

AVSTRIJSKI JUNAKI, vez. 90c, nevez. 70c.

BARON TRENN 20c.

BELGRAJSKI BISEN 15c.

BENEŠKA VEDEŽVALKA 20c.

BERAČICA 20c.

BOJTEK, v drevo vpreženi vitez, 10c.

BOŽIČNI DAROVI 10c.

BURSKA VOJSKA 30c.

CESAR FRAN JOSIP 20c.

CESARICA ELIZABETA 15c.

CIGANOVA OSVETA 20c.

CVETINA BOROGRajsKA 20c.

CVETKE 20c.

ČAS JE ZLATO 20c.